

14 kinderen, die voor dystrophia musculorum progressiva behandeld waren: voor de helft met glycocoll (10—20 g daags gedurende eenige weken tot maanden), de anderen ten deele in het geheel niet, ten deele met oefeningen of faradisatie van de spieren. Van de met glycocoll behandelde patiënten hadden 5 geen of weinig verdere verergering getoond (na 5 tot 12 jaren) en was slechts 1 gestorven. Bij 5 van de niet met glycocoll behandelde kinderen was de ziekte progressief gebleven, bij 4 had zij een doodelijk einde. De schrijfster beschouwt dit als een aanwijzing, dat de glycocollbehandeling niet altijd geheel nutteloos is en dus, bij het nog ontbreken van een zekerder behandelingsmethode, verdient verder te worden toegepast.

J. VAN LOOKEREN CAMPAGNE

Huid- en geslachtsziekten

DERMATITIS ENTEROPATHICA. — In de *Acta Dermato-Venereologica* van Maart 1942 beschrijven NIELS DANBOLT en KARL CLOSS een eigenaardig ziektebeeld, dat zij opvatten als een bijzonder type van acrodermatitis continua. De ziekte, die een chronisch beloop heeft met remissies en exacerbaties, begint reeds in de eerste levensjaren in den vorm van een symmetrische pustuleuse dermatitis, voornamelijk gelocaliseerd aan de ledematen en het gelaat. Daarnaast bestaan pustuleuse paronychie, atrophie van de nagels, totale alopecie, blepharitis en in één geval papilomen aan de tong.

In aansluiting aan de exacerbaties wordt de ontlasting volumineus, schuimend en stinkend, terwijl parallel daarmee een sterke indicanurie wordt waargenomen. Gedurig bestaat een meer of minder duidelijke steatorrhoe.

Na de differentieele diagnostiek, vooral ten opzichte van de coeliakie besproken te hebben, komen de schrijvers op grond van klinische waarneming en chemisch onderzoek tot de overtuiging, dat er tusschen deze acrodermatitis en de enteropathie een genetische samenhang bestaat, waarom zij voor dit ziektebeeld den naam dermatitis enteropathica voorstellen.

H. F. THOSS

Verrichtingsleer

HOE ONTSTAAT THYROXINE? — C. R. HARRINGTON vond in de schildklier naast thyroxine ook dijoodtyrosine en vermoedde, dat de laatste stof in thyroxine kan overgaan. C. L. LAUTENSCHLÄGER en M. BOCKMÜHL jodeerden verschillende eiwitstoffen onder zooveel mogelijk physiologische omstandigheden en verkregen door gefractionneerd uitzóuten een sterk werkzame en een onwerkzame fractie. Uit de sterk werkzame kon d,l-thyroxine worden verkregen en daarnevens ook weder dijoodtyrosine. Belangwekkend is, dat nog een derde stof werd verkregen, die monojoodtyrosine bleek te zijn. Het wordt dus wel heel waarschijnlijk, dat tyrosine van de eiwitstoffen bij opnemen van jodium overgaat in monojoodtyrosine, dan in dijoodtyrosine en eindelijk in thyroxine. De schrijvers konden aantoonen, dat inderdaad dijoodtyrosine in thyroxine kan worden omgezet (*Zeitschr. für phys. Chemie*, dl. 274, 1942, blz. 104). In dit verband is ook nog te noemen het onderzoek van W. T. SALTER en O. H. PEARSON (dit *Tijdschrift*, 1936, dl. 80, II, blz. 1499). Uit schildklier

van lijders aan de ziekte van GRAVES-BASEDOW werden door inwerking van pepsinezoutzuur onder andere peptonen met de dijoodtyrosinegroep gevormd, die in zeer groote concentratie met zeer veel pepsine weer tot eiwit werden geresynthetiseerd, maar in dit eiwit werd de thyroxinegroep gevonden. Bij de werkwijze van H. S. PLUMMER wordt uit het toegediende jodium vermoedelijk aanvankelijk dijoodtyrosine gevormd: gunstige phase, dat dan langzamerhand in thyroxine wordt omgezet: ongunstige phase.

RINGER

Erfelijkheid

EENZIJDIGHEID VAN ERFELIJKE AFWIJINGEN. — Dit is een eigenaardigheid van erfelijke ziekten, die den genetici veel hoofdbrekens kost. P. J. WAARDENBURG beschrijft twee gevallen van eenzijdige dystrophia retinae pigmentosa, welke hij toevoegt aan de 20 reeds beschrevene (*Erfelijkheid in Praktijk*, 1942, no. 2). Het is niet gemakkelijk een verklaring van een dergelijke eenzijdigheid te geven. Zijn deze eenzijdig behepte personen heterozygoten met dominantieverschil in de beide lichaamshelften, of zijn het ook wel eens homozygoten, bij wie het erfelijke defect niet in staat is de normale ontwikkeling te beletten, vraagt de schrijver. Dit laatste is het waarschijnlijkste als men bedenkt, dat ook in gewone, dus beiderzijdsche gevallen van oog- of andere symmetrische gebreken, verschil in sterkte der afwijking aan beide lichaamshelften herhaaldelijk wordt gezien. Het is dus aannemelijk, dat de eenzijdige manifestatieremming soms totaal is. Bovendien is eenzijdigheid ook waargenomen bij aan het geslachtschromosoom gebonden gebreken, namelijk bij een man met megalocornea en één met kleurenblindheid. Hierbij is dominantiewisseling bij heterozygoten uitgesloten, daar bij den man een dergelijke afwijking maar door één ongepaard gen wordt vertegenwoordigd.

Daar eenzijdige onderdrukking van de verwerkelijking van een aanlegfout blijkbaar mogelijk is, moet ook met beiderzijdsche onderdrukking rekening worden gehouden. Dat wil zeggen, dat ondanks homozygoten aanleg de betrokken ziekte zich niet openbaart.

H. J. T. BIJLMER

ARTS EN SAMENLEVING

BESPREKINGEN

DE FINSCH SAUNA. — De sauna — het Finsche badhuis — vertegenwoordigt een eeuwenoude volksgewoonte. Toen de grijze VÄIMÄMOINEN, de ziener aller eeuwen, zich opmaakte om zijn volk te verlossen van de negen plagen, de negenling ter wereld gebracht door de blinde, zwarte dochter LOVATIA van den doodsgod TUONI, liet hij het badhuis verwarmen met het beste brandhout en de berkentwijgen met zorg weken. Daarop verwekte hij een warmte zoet als honig, deed die rijzen van de gloeiende stenen en bad tot JUMALA, den Hemelschen Vader, de sauna binnen te treden en aan het volk van Kalevala zijn gezondheid te hergeven.

Dit vindt men verhaald in den vijf-en-veertigsten zang van *Kalevala*, het Finsche volksepos. Aan de Nederlandsche bewerking 1) van dit epos ontleen ik nog de volgende bijzonderheden.

1) *Kalevala, het Finsche volksepos*, bewerkt door MAYA TAMMINNEN; met een inleiding van JAN DE VRIES. Zutphen, 1938.